

via objektívne ako prejavy nebezpečnosti vlastnej železničnej dopravy na trati. Nebezpečie vyvolané závadným stavom zábradlia na nástupišti, určeného k ochrane cestujúcich pred pádom do priekopy mimo trať, nie je prejavom nebezpečnosti vlastnej železničnej dopravy na trati. V rozsudku krajského súdu v Hradci Králové Co III-219/1939 čítame: prirazenie prstov ruky dvermi vagonu zaviniť si sám cestujúci, ktorý po nastúpení do vozňa zostal stáť u dverí, nie súc k tomu nútený a držal sa pri tom hlboko za ochranný rám. Podľa rozsudku krajského súdu v Chrudimí Co III-4/1939 železnica nezodpovedá podľa § 196 a nasl. železničného zákona za následky úrazu, ktorý utrpel chodec ukĺznutím, prechádzajúc železničnú lávku, ktorej schody neboly očistené od snehu a neboly posypané pieskom.

Z týchto pár rozhodnutí je zrejmé, že sudy v Protektoráte nastúpily cestu v intenciách zákonodarcu a všeobecne vyriekly povinnosť zodpovednosti len v prípadoch z oblasti špecifického nebezpečia železničnej premávky, kde vlastne jedine treba hľadať dôvod ustanovení o objektívnej zodpovednosti železníc.

Pre praktikov školy o nebezpečnom provoze železníc v duchu rigoróznosti zákona XVIII/1879 ide o pozoruhodné novum, preto prvé kroky, nastúpené v citovaných judikátoch, sú po všimnutia hodné.

In memoriam prof. Dr. ALBERTA MILOTU.

Priamo o Vianociach prišla do Bratislavy zpráva, že dňa 22. XII. 1940 zomrel v Prahe — vo veku 63. rokov — riadny profesor pražskej a býv. dlhoročný profesor bratislavskej právnickej fakulty Dr. Albert Milota.

Rodák z Lochovic v Čechách študoval Dr. Milota práva v Prahe a Viedni. Po krátkej službe u štátnych železníc šiel — vedený hlasom vnútornej záľuby — k súdu. Bol sudcom všeobecne obľúbeným pre svoju ľudskosť, láskavosť a svedomitosť. Súdna služba v ňom rozvinula lásku k hlbšiemu skúmaniu právnych otázok a najmä trestné právo to bolo, ktoré Milotu uchvátilo pre celý jeho ďalší život. Zvlášť živo sa vtedy zaujímal o reformu trestného práva; sám vypracoval — pomerne veľmi podarenú — osnovu nového trestného zákona. Po vzniku býv. ČSR bol povolaný do pražského ministerstva spravodlnosti, kde sa stal referentom a neskoršie prednostom legislatívneho oddelenia.

V tomto čase spracoval niektoré dôležité zákony, menovite o falšovaní peňazí (269 z 1919), o podmienenečnom odsúdení a prepustení (562/1919), o trestaní vojrovej úžery (568/1919)

a i. Bolo hlavne jeho zásluhou, že v nich išlo o normy dobre a odborne spracované. Súčasne pokračoval v teoretickej práci: vydal pekný komentár k zákonu o P. o., staral sa o popularizáciu tejto inštitúcie a pomaly si pripravoval habilitačný spis: O pôsobnosti trestných zákonov (1922). Po veľmi priaznivom posudku prof. Dr. A. Miříčku bol Milota na túto prácu habilitovaný profesorským sborom bratislavskej právnickej fakulty a onedlho — po jednomyslnom návrhu sboru — menovaný riadnym profesorom trestného práva.

V Bratislave sa plne rozvinula Milotova vedecká osobnosť. V mnohých publikáciách — samostatných knihách, článkoch, sjazdových referátoch — i prednáškach spracovával tak samotné základy trestnej náuky, ako i mnohé dôležité špeciálne otázky novodobého trestného práva. Jeho stálemu a neúnavnému záujmu sa na pr. tešily pokrokové inštitúcie: podmienené odsúdenie (autorstvo zákona 562 z 1919, komentár z 1919, mnohé články z rokov 1920 až 1932), neurčité odsúdenie (sjazdová otázka pre brnenský a londýnsky kongres z 1925), ako aj otázka zabezpečovacích opatrení (články a sjazdové referáty z 1926 a 1930, ďalej článok o boji proti alkoholizmu z 1921 a nebezpečným zločincom z 1927). Iným veľmi obľúbeným poľom jeho štúdia bolo — pre modernú spoločnosť nadmieru dôležité — trestné právo mládeže, ktorému sa venoval už ako ministerský úradník (článok z 1921 o základnom ryse tohto práva). V r. 1927 vydal samostatnú knižku o smerniciach trestného práva proti mladistvým, čím položil základy k budúcej reforme. Okrem iných jeho prác treba v tomto úseku ešte spomenúť jeho účinnú spoluprácu na vynikajúcom zákone o trestnom súdnictve nad mládežou z 1931. — Ani tlačové právo, ako právo jednej zo základných inštitúcií moderného človeka, neušlo Milotovmu sviežemu záujmu: spolupracoval pri všetkých tlačových novelách, písal celý rad článkov a (spolu s red. J. Hrabánkom) vydal veľmi peknú knihu: Nové čl. tlačové právo (I. vyd. 1933, II. vyd. 1938). Rovnako ochrana cti bola vecou, ktorou sa Milota zaoberal zovrubnejšie; okrem spoluautorstva na dnes platnom zákone č. 108 z 1933 treba spomenúť jeho články z r. 1924 (o ochrane cti podľa slovenského práva) a z 1931.

Celkový profil Miloty-kriminalistu bol — v súlade s jeho ľudským profilom — plný dobrotivej láskavosti. Bol síce presvedčeným kriminalistom, vedel, že trest je stále ešte nutným a potrebným prostriedkom spoločenského boja proti zločinosti — ale vedel tiež, že jeho zneužívanie porušuje súlad societného žitia, a že preto treba s trestaním zachádzať veľmi opatrne: »Trestné právo má stíhať len skutočné nebezpečie pre štát a jeho dôležité záujmy, občanom však musí ponechávať voľnosť, aby sa mohli snažiť o pokojný sociálny a politický vývoj« — napísal pri hesle »Ochrana republiky« do Slovníka verejného práva. A toto credo vyznával vo všetkých svojich prácach.

Ani po opustení ministerstva neprestal sa Milota stále zaujímať o veci legislatívne a veľmi mnohé zákony nesú pečať jeho systematického a odborné školeného ducha; okrem už spomenutých uvedme ešte aspoň zákon na ochranu republiky č. 50 z 1923.

Družkou legislatívnej záľuby bola Milotova tvorba legislatívne prekladová a najmä činnosť komentačná. Obzvlášť na tomto poli leží neoceniteľná Milotova zásluha najmä čo sa slovenského trestného práva týka. Organizoval — veľmi rázne a účinne — rýchle vydanie prekladov najdôležitejších uhorských zákonov; zdôraznime tu aspoň jeho študijné poznámkové vydanie trestného poriadku, ako aj skvelú knihu, priam kódex kriminalistický: Trestné zákony zeme Slovenskej a Podkarpatoruskej (spolu s Dr. Nožičkom 1931).

Najväčšou láskou Milotovou bola reforma trestného zákona. Spolu s Miřičkom, Kallabom a predčasne zomrelým Průšákom bol stálym členom všetkých reformných ministerských komisií; tiež bol podpredsedom Slovenskej komisie pre reformu trestného práva v Bratislave. Sám spracoval mnohé a dôležité partie osnôv z 1921 a 1926, ako aj osnovy trestného poriadku z 1929. Osnovy a reformy propagoval publikačne aj mnohými prednáškami; spomeňme tu jeho články z 1926—28 vo Vestníku čsl. spoločnosti pre právo trestné, celý rad článkov z 1928 až 1933, ďalej medzinárodnej verejnosti určenú knihu: Der Vorentwurf eines tschechoslovakischen Strafgesetzes z 1926 a konečne — jednu z najkrajších kníh Milotových vôbec: Reforma trestného zákona čsl. z 1934.

Pre študentstvo vydal — vedľa spomenutých už prekladov a komentárov — obľúbený Nástin prednášok o obecnej časti hmotného trestného práva, ako aj Učebnicu obojeho práva trestného (1926) — plastické a veľmi srozumiteľne písané učebnice, dobre sa hodiace pre študijnú potrebu.

Slovensko mal Milota opravdu rád. Jeho postoj k hospodárskym a kultúrnym otázkam slovenským bol vždy kladný.

Profesor Milota zomrel. Odišiel milý, dobrý človek, úprimný priateľ, dobrý otec rodiny. Bol vynikajúcim vysokoškolským učiteľom, bol znamenitým vedcom. Naša vďačná úcta a úprimná spomienka nech trvale sprevádzajú jeho svetlú pamiatku!

R á l i š.

Poznámky.

Najvyšší správny súd o verejnej obchodnej spoločnosti.

Ako sa zdá, zotráva Nss dôsledne na hľadisku, že pri verejnej obchodnej spoločnosti sú to jej spoločníci (členovia spoločnosti), ktorí prevádzajú obchodnú spoločnosť a sú majiteľ-